

Realizacja programu edukacji ekologicznej w gminie Solec-Zdrój. Dobre praktyki mieszkańca i zakazy.

W programie edukacji ekologicznej dotyczącym działań proekologicznych mających na celu ochronę powietrza i klimatu w gminie Solec-Zdrój na rok 2016 brali udział uczniowie Zespołu Szkół w Solcu-Zdroju, w tym uczniowie Szkoły Filialnej w Welnie, uczniowie Samorządowego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Solcu-Zdroju oraz uczniowie Zespołu Publicznych Placówek Oświatowych w Zborowie, w tym uczniowie Szkoły Filialnej w Kikowie. Realizacja Programu edukacji ekologicznej dotyczącego działań proekologicznych mających na celu ochronę powietrza i klimatu w gminie Solec-Zdrój na rok 2016 to zadanie, które na wniosek Gminy Solec-Zdrój zostało dofinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w kwocie 8 000 zł. Udział środków własnych gminy to 2 000 zł. Środki te przeznaczone zostały na zakup nagród indywidualnych i dyplomów dla laureatów międzyszkolnego konkursu konkursu plastycznego pn. „O powietrze dbamy dobry klimat mamy” zorganizowanego w ramach ww. programu edukacji ekologicznej.

Główne cele realizowanego w gminie Solec-Zdrój programu edukacji ekologicznej to m.in.:

- a) popularyzacja problematyki związanej z ochroną powietrza i troską o klimat,
- b) pogłębianie wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie ochrony środowiska, ze szczególnym zwróceniem uwagi na konsekwencje zanieczyszczenia powietrza, sposoby jego zapobiegania i ograniczania,
- c) umiejętność poszukiwania i wskazywania rozwiązań – praktycznych możliwości ochrony powietrza w skali lokalnej i globalnej,
- d) wykształcenie wśród mieszkańców gminy odpowiedzialnych i świadomych zachowań w sferze zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza,
- e) zwrócenie uwagi mieszkańców na znaczenie klimatu i jakości powietrza w uzdrowisku,
- f) likwidowanie szkodliwych nawyków takich jak spalanie odpadów w domowych paleniskach,
- g) kształtowanie postaw proekologicznych, w tym próba włączenia dzieci, młodzieży i dorosłych do podejmowania działań mających na celu ochronę powietrza w swoim otoczeniu.

Uczniowie z terenu gminy Solec-Zdrój uczestniczyli w zajęciach szkolnych poświęconych ochronie powietrza i klimatu. Jak wynika z relacji nauczycieli uczniowie *„interesowali się dlaczego bez czystego powietrza nie da się zdrowo żyć i jak to się dzieje, że często oddychamy powietrzem brudnym – zanieczyszczonym pyłami i gazami. Zastanawiali się jakie są dla ludzi niewidzialne, ale dotkliwe dla zdrowia skutki. Sami ustalili, że brudne wdychane powietrze wywołuje kaszel, chrypkę, alergię, zapalenie oskrzeli, astmę, choroby układu krwionośnego lub nowotwory. Zrozumieli, że o wpływie zanieczyszczenia na nasze zdrowie i życie trzeba mówić coraz więcej, że dobrze jest pokazać i wyjaśnić ludziom, jak można zmienić swoje codzienne przyzwyczajenia z korzyścią dla zdrowia i środowiska naturalnego. Udało się zrealizować cel, pokazujący, iż mówiąc o problemie razem z uczniami poprzez nich docieramy do dorosłych”*.

Na prowadzonych zajęciach uczniowie wskazywali właściwe zachowania w zakresie m.in. racjonalnego zużycia energii, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz likwidowania szkodliwych nawyków np. spalania odpadów w domowych paleniskach. Efektem przeprowadzonych zajęć było opracowanie przez uczniów listy dobrych praktyk mieszkańca i zakazów tj. przygotowanie listy działań służących ochronie powietrza i klimatu oraz wyszczególnienie tych działań, które należy eliminować i ograniczać w swoim otoczeniu.

Poniżej lista dobrych praktyk i zakazów opracowana na podstawie pomysłów dzieci i młodzieży z terenu gminy Solec-Zdrój - uczestników programu edukacji ekologicznej.

DOBRE PRAKTYKI

1. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w tym montowanie kolektorów słonecznych.
2. Modernizacja urządzeń grzewczych, w tym wymiana kotłów węglowych na gazowe.
3. Wymiana starych pieców centralnego ogrzewania na nowe.
4. Używanie dobrej jakości opału.
5. Używanie dobrej jakości paliwa (bezołowiowego i o niskiej zawartości siarki).
6. Zakaz spalania śmieci w domowych paleniskach.
7. Zakaz wypalania traw.
8. Ograniczenie ruchu w strefie uzdrowiskowej.
9. Prowadzenie gospodarstw ekologicznych.
10. Odpowiednie używanie środków ochrony roślin.
11. Ograniczenie stosowania nawozów sztucznych.
12. Budowa ścieżek rowerowych i jazda na rowerze.
13. Segregowanie odpadów komunalnych.
14. Sadzenie drzew i innych roślin.
15. Dbanie o rośliny.
16. Tworzenie pasów zieleni.
17. Ochrona lasów i zapobieganie ich pożarom.
18. Zbieranie surowców wtórnych i recykling.
19. Zakładanie kompostowników.
20. Oszczędzanie energii elektrycznej i wody.
21. Likwidowanie „dzikich wysypisk śmieci.”
22. Robienie świadomych zakupów.
23. Korzystanie z toreb wielokrotnego użytku.
24. Stosowanie żarówek energooszczędnych.
25. Organizowanie „Dnia Czystego Powietrza”
26. Ustanawianie „Dnia Roweru” pod hasłem Rowerem na zakupy, do pracy i do szkoły!

ZAKAZY

1. Nie niszczyć roślin i nie zabijać zwierząt.
2. Nie wycinać drzew.
3. Nie używać złej jakości opału.
4. Nie wypalać traw.
5. Nie spalać w piecu plastiku i innych odpadów.
6. Nie wyrzucać śmieci do lasu.
7. Nie niszczyć papieru - ochronisz lasy.
8. Nie zanieczyszczaj powietrza spalinami.
9. Nie wyrzucać śmieci do lasów i wód.

Szereg dobrych praktyk i zakazów uczniowie ujęli w formie ciekawych haseł np.

DOBRE PRAKTYKI

1. „Czyste powietrze – zdrowi ludzie.”
2. „Pamiętamy, że nogi mamy.”
3. „Alternatywne źródła energii w każdym domu.”
4. ”Miej serce dla przyrody i nie zanieczyszczaj wody!”

5. „Na zakupy – rowerem!”
6. „Kwaśne deszcze – to nie u nas.”
7. „Sadźmy drzewa – źródło tlenu”
8. „Gdy powietrze czyste jest to nie pada kwaśny deszcz.”
9. „Dobre powietrze i klimat to zgrana rodzina.”
10. „W naszym uzdrowisku o powietrze dbamy, a kuracjuszy o nasz klimat pytamy.”
11. „Gdy powietrze czyste jest, to czysty będzie też deszcz.”

ZAKAZY

1. „Nie wypalaj traw, będzie źle gdy wyjdzie to na jaw.”
2. „Nie wypalaj w piecu śmieci bo tym trujesz swoje dzieci!”
3. Nie spalaj odpadów – nie truj siebie i bliskich!”
4. „Nie wycinaj drzew, miną lata nim urośnie nowy krzew”
5. „Nie rozpalaj ognisk w lesie, gdyż ogień łatwo się rozniesie”
6. „Gdy powietrze zatrujecie to zły klimat mieć będziecie”.

Miejmy zatem na uwadze te dobre praktyki i zakazy w codziennych działaniach, a przyczynimy się do poprawy jakości środowiska w naszej gminie. Miejmy także my dorośli na na uwadze, że świadomość ekologiczna dzieci i młodzieży jest duża. Nie bez powodu zatem dzieci i młodzież szkolna są ważnym adresatem programu edukacji ekologicznej. Mają one wpływ na dorosłych i mogą skłaniać dorosłych domowników do zachowań proekologicznych, a także likwidowania szkodliwych nawyków np. spalania odpadów w domowych paleniskach.

W Polsce obowiązuje ustawowy zakaz spalania odpadów komunalnych w urządzeniach nie przystosowanych do tego celu. Zgodnie z art. 191 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach kto termicznie przekształca (spala) odpady poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów podlega karze aresztu albo grzywny. Należy mieć także na uwadze, że spalanie odpadów ma wpływ na zdrowie człowieka, ale także powoduje uszkodzenia instalacji i przewodów kominowych. Niska temperatura spalania powoduje, że z domowych palenisk do atmosfery wydostają się nieoczyszczone szkodliwe substancje chemiczne. Zanieczyszczenia powietrza wpływają na organizm człowieka i chociaż skutki ich oddziaływania nie są widoczne natychmiast gromadzące się toksyny mają znaczący wpływ na zdrowie ludzi. Szczególnie dzieci są narażone na choroby związane z układem oddechowym i obniżoną odpornością, która objawia się w formie alergii. Zanieczyszczenie powietrza dwutlenkiem siarki powoduje trudności w oddychaniu, tlenki azotu podrażniają płuca, tlenek węgla powoduje zatrucia i ma negatywny wpływ na centralny układ nerwowy. Proces spalania śmieci w piecach domowych prowadzi także do przedostania się do atmosfery związków nazywanych dioksynami i furanami związanych z chorobami nowotworowymi. Warto mieć zatem na uwadze hasła wypracowane przez uczestników programu edukacji ekologicznej w tym zwłaszcza **„nie wypalaj w piecu śmieci bo tym trujesz swoje dzieci oraz nie spalaj odpadów – nie truj siebie i bliskich!”** Podkreślić należy także, że ochrona powietrza i klimatu ma szczególne znaczenie w gminie uzdrowiskowej, zarówno z uwagi na zapewnienie dobrej jakości powietrza w uzdrowisku jak i spełnianie ustawowych wymogów w tym zakresie oraz potwierdzenie właściwości leczniczych klimatu.